

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 21. 12. 2016
COM(2016) 826 final

2016/0414 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Nedávne útoky v Európskej únii a mimo nej zdôraznili potrebu, aby EÚ vo všetkých politikách pracovala na predchádzaní terorizmu a boji proti nemu. Teroristické organizácie a organizovaná trestná činnosť potrebujú financovanie na udržiavanie svojich zločineckých sietí, na nábor nových členov a na páchanie samotných teroristických činov. K boju proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti preto zásadne prispieva ich odrezanie od zdrojov financovania, sťaženie používania týchto finančných prostriedkov bez ich odhalenia a využívanie príslušných informácií z finančných transakcií.

Problém financovania terorizmu nie je nový. Európska únia už má zavedené nástroje na boj proti nemu vrátane existujúcich trestnoprávných predpisov, spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva a procesov na výmenu príslušných informácií, ako aj právnych predpisov na predchádzanie praniu špinavých peňazí a na boj proti nemu, ktoré sa neustále posilňujú.

Povaha financovania terorizmu sa však vyvíja v čase a EÚ potrebuje rozhodné, rýchle a komplexné opatrenia zamerané na modernizáciu existujúcich právnych predpisov, na zabezpečenie toho, aby ich všetci príslušní aktéri vykonávali v plnom rozsahu, a na riešenie zistených medzier. Únia tiež potrebuje väčšiu spoluprácu medzi príslušnými orgánmi, cezhraničnú spoluprácu a spoluprácu s príslušnými agentúrami EÚ s cieľom zlepšiť šírenie informácií a sledovať tých, ktorí financujú terorizmus.

Tento návrh smernice oznámený v akčnom pláne Komisie na posilnenie boja proti financovaniu terorizmu z 2. februára 2016¹ je zameraný na boj proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva. Navrhovanou smernicou sa tento cieľ dosiahne vykonávaním medzinárodných záväzkov v tejto oblasti vrátane Dohovoru Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti a o financovaní terorizmu z roku 2005, CETS č. 198 (ďalej len „Varšavský dohovor“), ako aj príslušných odporúčaní Finančnej akčnej skupiny (FATF).

Existujúce nástroje na úrovni EÚ (a najmä rámcové rozhodnutie 2001/500/SVV²) majú obmedzený rozsah pôsobnosti a nezabezpečuje sa nimi komplexná kriminalizácia trestných činov prania špinavých peňazí. Všetky členské štáty kriminalizujú pranie špinavých peňazí, ale existujú značné rozdiely v príslušných definíciách toho, čo predstavuje pranie špinavých peňazí, ktoré sú predikatívne trestné činy – t. j. východisková trestná činnosť, ktorá vytvorila praný majetok – ako aj výška sankcií. Súčasný legislatívny rámec nie je komplexný ani dostatočne ucelený na to, aby bol v plnom rozsahu účinný. Rozdiely v právnych rámcoch môžu využívať páchatelia trestnej činnosti a teroristi, ktorí sa môžu rozhodnúť vykonávať svoje finančné transakcie tam, kde majú pocit, že sú opatrenia na boj proti praniu špinavých peňazí najslabšie.

Čo je dôležitejšie, na operatívnej úrovni majú rozdiely vo vymedzeniach, rozsahu a sankciách týkajúcich sa trestných činov prania špinavých peňazí vplyv na cezhraničnú policajnú a súdnu spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi a na výmenu informácií. Napríklad rozdiely v rozsahu predikatívnych trestných činov sťažujú finančným spravodajským jednotkám (FIU)

¹ COM(2016) 50 final z 2. februára 2016.

² Rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti (Ú. v. ES L 182, 5.7.2001).

a orgánom presadzovania práva v jednom členskom štáte koordináciu s inými jurisdikciami EÚ s cieľom riešiť problém cezhraničného prania špinavých peňazí (napríklad pokiaľ ide o pranie špinavých peňazí súvisiace s daňovými trestnými činmi). Ako súčasť konzultácie uskutočnenej na prípravu tohto návrhu odborníci z praxe vrátane agentúr, ako je Europol a Eurojust, uviedli, že rozdiely v kriminalizácii tohto trestného činu v právnych predpisoch členských štátov predstavujú prekážky v účinnej policajnej spolupráci a v cezhraničných vyšetrovaniach.

Účelom činnosti páchatel'ov trestnej činnosti a zločineckých skupín je vytvárať zisk. Pranie špinavých peňazí v podstate využíva príjmy vytvorené prostredníctvom množstva cezhraničných nezákonných činností, ku ktorým patrí napríklad obchodovanie s drogami, obchodovanie s ľuďmi, nedovolené obchodovanie so zbraňami a korupcia, s cieľom nadobudnúť, premeniť alebo previesť majetok pri zakrytí skutočnej povahy jeho pôvodu na účely využitia príjmov z takýchto trestných činov v zákonnom hospodárstve. Pranie špinavých peňazí umožňuje zločineckým skupinám mať prospech z ich nezákonných činností a udržiavať ich operácie. Posilnená trestnoprávna reakcia na pranie špinavých peňazí prispieva k boju proti finančnému stimulu, ktorý je hnacou silou trestnej činnosti.

Podľa odhadov Organizácie Spojených národov dosiahla celková suma príjmov z trestnej činnosti celosvetovo v roku 2009 približne 2,1 bilióna USD, t. j. 3,6 % svetového HDP³. Výška príjmov z trestnej činnosti na hlavných nezákonných trhoch v Európskej únii, pre ktoré sú dostupné dôkazy, bola odhadnutá na 110 miliárd EUR⁴. Suma, ktorú sa v súčasnosti v EÚ darí získať späť, je len malou časťou odhadovaných príjmov z trestnej činnosti⁵.

Jednotlivci a skupiny zapojené do teroristických činov využívajú zločinecké siete alebo sa sami podieľajú na trestnej činnosti na účely financovania svojich činností a následne využívajú systémy prania špinavých peňazí s cieľom premeniť finančné prostriedky, zatajiť ich nezákonnú povahu alebo ich získať na financovanie svojich operácií. Táto skutočnosť výrazne zvyšuje príťažlivosť organizovanej trestnej činnosti. Mnohé z teroristických buniek pôsobiacich v Európe získavajú finančné prostriedky z trestných zdrojov, napríklad z obchodovania s drogami, obchodovania s kultúrnymi objektmi alebo podvodných žiadostí o úver. Veľké teroristické organizácie sa na financovanie teroristických činností takisto uchylujú k trestnej činnosti v rôznych formách. Okrem toho by mohli teroristi na uspokojovanie svojich logistických potrieb využívať zločinecké skupiny, a to nákupom falošných dokladov alebo strelných zbraní od týchto zločineckých skupín, ktoré môžu zasa prať zisky z týchto operácií. Posilnený právny rámec EÚ by preto prispel k účinnejšiemu riešeniu problému financovania terorizmu a k zníženiu hrozby, ktorú predstavujú teroristické organizácie, obmedzením ich schopnosti financovať svoje činnosti.

Zavedením minimálnych pravidiel na vymedzenie trestného činu prania špinavých peňazí, uplatňovaním tohto vymedzenia na teroristické trestné činy a inú závažnú trestnú činnosť a aproximáciou príslušných sankcií sa posilní existujúci trestný rámec EÚ proti praniu špinavých peňazí v celej Európe. Navrhovanou smernicou sa zlepší existujúca cezhraničná spolupráca a výmena informácií medzi príslušnými orgánmi a prispeje sa k predchádzaniu

³ Úrad Organizácie Spojených národov pre drogy a kriminalitu: „Estimating illicit financial flows resulting from drug trafficking and other transnational organised crime“, október 2011.

⁴ „From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe“, (Z nezákonných trhov do zákonných podnikov: portfólio organizovanej trestnej činnosti v Európe), záverečná správa v rámci projektu OCP – Organised Crime Portfolio (portfólio organizovanej trestnej činnosti), marec 2015.

⁵ Správa „Does crime still pay? Criminal asset recovery in the EU. Survey of statistical information 2010-2014“, Europol, júl 2016.

tomu, aby páchatelia trestnej činnosti využívali rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi vo svoj prospech. Tieto opatrenia vytvoria posilnený právny rámec na boj proti praniu špinavých peňazí v EÚ, zlepšia presadzovanie a budú mať väčší odrádzajúci účinok v súvislosti s teroristickou a trestnou činnosťou. Budú tak účinnejšie riešiť problém organizovanej trestnej činnosti a financovania terorizmu a zároveň týmto spôsobom zvýšia vnútornú bezpečnosť EÚ a ochranu jej občanov.

- **Potreba vykonávať príslušné medzinárodné normy a záväzky a účinnejšie riešiť pranie špinavých peňazí**

Cieľom tohto návrhu je vykonávať medzinárodné požiadavky vyplývajúce z Varšavského dohovoru, ako aj z odporúčaní Finančnej akčnej skupiny v súvislosti s kriminalizáciou prania špinavých peňazí.

V odporúčaní 3 Finančnej akčnej skupiny (FATF⁶) sa krajiny vyzývajú, aby kriminalizovali pranie špinavých peňazí na základe Dohovoru OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropnými látkami (Viedenský dohovor) z roku 1988 a Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu (Palermský dohovor) z roku 2001. V odporúčaní sa od krajín vyžaduje, aby kriminalizovali legalizáciu príjmov zo všetkých závažných trestných činov s cieľom zahrnúť čo najširšiu škálu predikatívnych trestných činov (poskytnutím zoznamu kategórií predikatívnych trestných činov, ako je terorizmus vrátane jeho financovania, obchodovanie s ľuďmi a prevádzachstvo, nedovolené obchodovanie so zbraňami, trestné činy proti životnému prostrediu, podvod, korupcia alebo daňová trestná činnosť), pričom sa krajinám ponecháva diskrečná právomoc, pokiaľ ide o spôsob, ako to dosiahnuť. V odporúčaní sa umožňuje krajinám neuplatňovať trestný čin prania špinavých peňazí na osobu, ktorá spáchala predikatívny trestný čin, a od krajín sa vyžaduje, aby zabezpečili účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie pre fyzické osoby a trestnú (alebo občiansku či správnu) zodpovednosť a sankcie pre právnické osoby. V odporúčaní sa tiež vyzýva kriminalizovať doplnkové činnosti, napríklad účasť na trestnom čine, spojenie alebo spolčenie na spáchanie trestného činu, pokus o trestný čin, pomoc pri spáchaní trestného činu a navádzanie na trestný čin, uľahčenie spáchania trestného činu a poskytnutie rady pri spáchaní trestného činu, s výnimkou prípadu, keď to nedovoľuje vnútroštátne právo.

Varšavský dohovor predstavuje najkomplexnejší medzinárodný dohovor o praní špinavých peňazí (vrátane ustanovení týkajúcich sa kriminalizácie prania špinavých peňazí, ale aj ustanovení o zaistení a konfiškácii majetku a medzinárodnej spolupráce). Vo Varšavskom dohovore sa od strán vyžaduje, aby prijali legislatívne opatrenia na uľahčenie prevencie, vyšetrovania a stíhania prania špinavých peňazí, ako aj účinného zaistenia a konfiškácie príjmov a prostriedkov z trestnej činnosti. Tento dohovor ide v niekoľkých aspektoch nad rámec požiadaviek odporúčania FATF, pretože považuje za irelevantné, či predikatívny trestný čin podliehal trestnej právomoci krajiny, kde sa trestný čin prania špinavých peňazí stal, umožňuje krajinám uplatňovať nižšiu úroveň úmyslu a vyžaduje, aby krajiny zabezpečili, že predchádzajúce alebo súbežné odsúdenie za predikatívny trestný čin a presné stanovenie predikatívneho trestného činu neboli podmienkou na odsúdenie za pranie špinavých peňazí.

⁶ FATF je nedôležitým medzinárodným tvorcom noriem týkajúcich sa boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Európska komisia a 15 členských štátov sú členmi FATF a zostávajúci 13 členských štátov sú členmi regionálneho subjektu „MONEYVAL“, ktorý má podobný charakter ako FATF a vykonáva samohodnotenie a vzájomné hodnotenie opatrení týkajúcich boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktoré sú zavedené v členských štátoch Rady Európy.

Varšavský dohovor podpísalo 26 členských štátov EÚ a z toho len 17 ho doteraz ratifikovalo. EÚ ho podpísala, ale zatiaľ neratifikovala. Tento návrh smernice by bol dôležitým krokom k ratifikácii Varšavského dohovoru zo strany EÚ.

Cieľom tohto návrhu je vykonávanie vyššie uvedených medzinárodných požiadaviek. V určitých oblastiach ide nad rámec týchto požiadaviek: stanovuje sa v ňom minimálna výška maximálnych sankcií a kriminalizuje sa samopranie špinavých peňazí, t. j. prípady, keď osoba perúca majetok pochádzajúci z trestnej činnosti je tiež páchatelom východiskového predikatívneho trestného činu, hoci sa samopranie obmedzuje na zmenu povahy alebo prevod a zatajenie alebo zakrytie. Okrem všeobecných kategórií trestnej činnosti uvedených v zozname predikatívnych trestných činov stanovenom Finančnou akčnou skupinou a Varšavským dohovorom zahŕňa zoznam stanovený v tomto návrhu počítačovú kriminalitu a trestné činy, v prípade ktorých existujú právne predpisy na úrovni EÚ vymedzujúce predikatívne trestné činy, uvedením odkazu na príslušné legislatívne akty EÚ.

- **Súlad s existujúcimi politickými ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tento návrh je súčasťou celosvetového boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v tom zmysle, že sa ním vykonáva odporúčanie 3 Finančnej akčnej skupiny, ktorá je medzivládny subjektom vymedzujúcim a presadzujúcim vykonávanie medzinárodných noriem v tejto oblasti, a že sa ním vykonávajú príslušné medzinárodné dohovory. Je tiež súčasťou širšieho úsilia na úrovni EÚ týkajúceho sa boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu tým, že posilňuje represívne konanie proti zločineckým skupinám a financovateľom terorizmu.

V Európskom programe v oblasti bezpečnosti prijatom v apríli 2015⁷ sa vyzvalo na prijatie dodatočných opatrení v oblasti financovania terorizmu a prania špinavých peňazí. Zdôraznením, že „hlavným cieľom organizovanej trestnej činnosti je dosahovať zisk“, sa v Európskom programe v oblasti bezpečnosti vyzvalo na posilnenie kapacity presadzovania práva na riešenie problému financovania organizovanej trestnej činnosti, pričom sa zdôraznilo, že „medzinárodné zločinecké siete využívajú legálne podnikateľské štruktúry na utajenie svojich ziskov, takže je potrebné riešiť otázku infiltrácie organizovanej trestnej činnosti do legálneho hospodárstva“. Európsky program v oblasti bezpečnosti je zameraný aj na riešenie problému súvislosti medzi terorizmom a organizovanou trestnou činnosťou, pričom sa zdôraznilo, že organizovaná trestná činnosť napomáha aj terorizmus a počítačovú kriminalitu prostredníctvom kanálov, ako sú dodávky zbraní, financovanie prostredníctvom pašovania drog a infiltrácia finančných trhov.

Komisia 2. februára 2016 predstavila akčný plán s cieľom zintenzívniť boj proti financovaniu terorizmu. Jedným z kľúčových opatrení akčného plánu bolo zvážiť možný návrh smernice na zavedenie minimálnych pravidiel týkajúcich sa vymedzenia trestného činu prania špinavých peňazí (a uplatniť ho na teroristické trestné činy a iné závažné trestné činy) a na aproximáciu sankcií. Dôvodom bola skutočnosť, že teroristi sa často na financovanie svojich činností uchylujú k príjmom z trestnej činnosti a v tomto procese využívajú systémy prania špinavých peňazí. Kriminalizácia prania špinavých peňazí by tak prispela k riešeniu problému financovania terorizmu.

V uznesení Európskeho parlamentu z 25. októbra 2016 o boji proti korupcii a nadviazaní na uznesenie výboru CRIM [2015/2110(INI)]⁸ sa tiež poukazuje na to, že účasť na trestnej

⁷ COM (2015) 185 final z 28. apríla 2015.

⁸ Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. októbra 2013 o organizovanej trestnej činnosti, korupcii a praní špinavých peňazí: odporúčania týkajúce sa opatrení a iniciatív, ktoré sa majú vykonať [2013/2107(INI)].

činnosti môže súvisieť s teroristickými trestnými činmi, a vyzýva sa v ňom na posilnenie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa boja proti organizovanej trestnej činnosti a praniu špinavých peňazí, aby bol boj proti terorizmu účinný.

Týmto návrhom sa tiež posilnia zavedené opatrenia, ktoré sú zamerané na odhaľovanie a narúšanie zneužívania finančného systému a na predchádzanie takémuto zneužívaniu na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, najmä štvrtá smernica o boji proti praniu špinavých peňazí⁹, v ktorej sa stanovujú pravidlá určené na predchádzanie zneužívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, a nariadenie o prevode finančných prostriedkov¹⁰. Predpokladaný dátum transpozície štvrtej smernice o boji proti praniu špinavých peňazí a nariadenia (EÚ) 2015/847 sa stanovil na 1. január 2017. Dňa 5. júla 2016 bolo predstavených niekoľko zmien štvrtej smernice o boji proti praniu špinavých peňazí¹¹ s cieľom posilniť preventívny rámec proti praniu špinavých peňazí, najmä riešením vznikajúcich rizík a zvýšením kapacity príslušných orgánov v oblasti prístupu k informáciám a ich výmeny.

Tieto právne nástroje pomáhajú predchádzať praniu špinavých peňazí a uľahčujú vyšetrovania prípadov prania špinavých peňazí. Neriešia však problém, na ktorý sa zameriava táto iniciatíva, ktorým je absencia jednotného vymedzenia trestného činu prania špinavých peňazí a rozdiely v type a výške sankcií za tento trestný čin v rámci Únie. Po prijatí navrhovanej smernice spoluzákonodarcami Komisia posúdi, či bude potrebné revidovať štvrtú smernicu o boji proti praniu špinavých peňazí s cieľom zosúladiť vymedzenie pojmu „trestná činnosť“ tak, ako je uvedený v tejto smernici.

Okrem toho sa týmto návrhom takisto posilní a doplní trestnoprávny rámec v súvislosti s trestnými činmi týkajúcimi sa teroristických skupín, najmä návrh smernice o boji proti terorizmu¹², ktorou sa stanovuje všeobecné vymedzenie trestného činu financovania terorizmu vzťahujúce sa nielen na teroristické trestné činy, ale aj na trestné činy spojené s terorizmom, ako je nábor, výcvik a propaganda.

Tento návrh tiež posilňuje boj proti organizovanej trestnej činnosti tým, že dopĺňa smernicu 2014/42/EÚ¹³, ktorej cieľom je vytvoriť spoločný súbor minimálnych pravidiel na odhaľovanie, sledovanie a konfiškáciu príjmov z trestnej činnosti v celej EÚ, a rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV¹⁴, ktorým sa kriminalizuje účasť v organizovanej zločineckej skupine a vymáhanie peňazí.

Okrem toho by sa týmto návrhom doplnili rôzne právne predpisy EÚ, ktorými sa od členských štátov vyžaduje kriminalizácia niektorých foriem prania špinavých peňazí. Čiastočne sa ním nahradí rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV¹⁵, pokiaľ ide o členské

⁹ Smernica 2015/849/EÚ o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015).

¹⁰ Nariadenie (EÚ) 2015/847 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1781/2006 (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015).

¹¹ COM(2016) 450 final z 5. júla 2016.

¹² COM(2015) 625 final z 2. decembra 2015.

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 127, 29.4.2014).

¹⁴ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu (Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42).

¹⁵ Rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti (Ú. v. ES L 182, 5.7.2001, s. 1 – 2).

štáty viazané týmto návrhom. Uvedené rámcové rozhodnutie je zamerané na aproximáciu vnútroštátnych pravidiel o konfiškácii a o určitých formách prania špinavých peňazí, ktoré boli členské štáty povinné prijať v súlade s Dohovorom Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti z roku 1990.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Navrhovaná smernica je v súlade s cieľmi politiky, ktoré sleduje Únia, a najmä s:

- Bojom proti trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy Únie. V Druhom Protokole vypracovanom na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii k Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev sa vyžaduje, aby členské štáty kriminalizovali legalizáciu príjmov z trestnej činnosti poškodzujúcej finančné záujmy Únie, ako je podvod a korupcia, ako sa vymedzuje v Dohovore o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev a v jeho protokoloch. V júli 2012¹⁶ Komisia navrhla smernicu o boji proti podvodom poškodzujúcim finančné záujmy Únie prostredníctvom trestného práva, ktorou by sa mal nahradiť dohovor a jeho protokoly pre zúčastnené členské štáty. Zaviedli by sa ňou nové trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie a stanovuje sa v nej, že legalizácia príjmov z takýchto trestných činov by sa mala kriminalizovať. Týmto návrhom nie sú dotknuté uvedené trestnoprávne pravidlá o praní špinavých peňazí.
- Bojom proti obchodovaniu s drogami, ich užívaniu a dostupnosti, ako sa stanovuje v protidrogovej stratégii EÚ na obdobie 2013 – 2020¹⁷.
- Bojom proti trestnej činnosti, ako je nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi. V oznámení Komisie z roku 2016 „Akčný plán EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi zvierat a divorastúcimi druhmi rastlín“¹⁸ Komisia vyzvala členské štáty, aby zrevidovali vnútroštátne právne predpisy o praní špinavých peňazí s cieľom zabezpečiť, aby sa trestné činy spojené s obchodovaním s voľne žijúcimi druhmi mohli považovať za predikatívne trestné činy.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právny základ tohto návrhu je článok 83 ods. 1 ZFEÚ, v ktorom sa identifikuje pranie špinavých peňazí ako jeden z trestných činov s osobitným cezhraničným rozmerom. Tento článok umožňuje Európskemu parlamentu a Rade ustanoviť potrebné minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia prania špinavých peňazí prostredníctvom smerníc prijatých v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

- **Variabilná geometria**

Rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti, ktoré je v súčasnosti účinné, sa vzťahuje na všetky členské štáty.

V súlade s Protokolom (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k zmluvám, sa Spojené

¹⁶ COM(2012) 363 final z 11. júna 2012.

¹⁷ Protidrogová stratégia EÚ na obdobie 2013 – 2020, (Ú. v. EÚ C 402, 29.12.2012).

¹⁸ COM(2016) 87 final z 26. februára 2016.

kráľovstvo a Írsko môžu rozhodnúť zúčastniť sa na prijatí tohto návrhu. Túto možnosť majú aj po prijatí návrhu.

V súlade s Protokolom (č. 22) o postavení Dánska sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí opatrení Radou podľa hlavy V ZFEÚ (výnimkou sú „opatrenia vymedzujúce tretie krajiny, ktorých štátni príslušníci musia mať pri prekročení vonkajších hraníc členských štátov víza, alebo [...] opatrenia týkajúce sa jednotného formátu víz“). Podľa opatrení, ktoré sú v súčasnosti účinné, sa preto Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto návrhu a nebude ním viazané.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Páchatelia trestnej činnosti a financovatelia terorizmu môžu jednoducho presúvať svoje finančné prostriedky cez hranice, aby zakryli ich nezákonný pôvod. Zločinecké skupiny a teroristické siete pôsobia v rôznych členských štátoch. Nezákonné príjmy sú v širokom rozsahu prané v európskom zákonnom hospodárstve. Dôkazy o investíciách organizovanej trestnej činnosti existujú takmer vo všetkých členských štátoch EÚ¹⁹.

Organizované zločinecké skupiny čoraz viac skrývajú a reinvestujú aktíva v členských štátoch iných ako členský štát, kde bola trestná činnosť, z ktorej majetok pochádza, spáchaná²⁰. Táto skutočnosť príslušným orgánom veľmi komplikuje boj proti cezhraničnej závažnej a organizovanej trestnej činnosti v EÚ ako celku a poškodzuje fungovanie vnútorného trhu narušením hospodárskej súťaže so zákonnými podnikmi a podkopávaním dôvery vo finančný systém.

S cezhraničným rozmerom prania špinavých peňazí sa stretávajú verejné orgány a odborníci z praxe zaoberajúci sa prípadmi prania špinavých peňazí v ich každodennej práci: finančné spravodajské jednotky (FIU) členských štátov EÚ zodpovedné za analyzovanie transakcií, pri ktorých existuje podozrenie, že súvisia s práním špinavých peňazí a financovaním terorizmu, a za zasielanie výsledkov analýzy príslušným orgánom pravidelne spolupracujú pri plnení svojho poslania. Indíciou je počet žiadostí o informácie a spoluprácu zaslaných prostredníctvom FIU.Net, nástroja finančných spravodajských jednotiek EÚ na výmenu informácií: v roku 2014 prebehlo 12 076 výmen informácií a tento počet v roku 2015 stúpol na 17 149²¹. Podiel správ o podozrivých transakciách zahŕňajúcich iné členské štáty EÚ je veľmi rôzny v závislosti od jednotlivých členských štátov. Väčšina členských štátov nemá presné údaje, ale podľa odhadov veľkého počtu členských štátov sa počet správ o podozrivých transakciách s cezhraničným rozmerom pohyboval od 30 % do 50 % správ o podozrivých transakciách, ktoré boli zaslané príslušným orgánom²².

Trestné vyšetrovania prania špinavých peňazí zahŕňajúce viacero členských štátov EÚ sú časté. Podľa odhadov v jednom členskom štáte sa predpokladá, že 10 % až 15 % prípadov má cezhraničný rozmer. V dvoch členských štátoch je tento odhad 20 % a v niekoľkých členských štátoch dosahuje 70 %. Päť členských štátov odhaduje, že podiel vyšetrovaní prania

¹⁹ „From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe“ (Z nezákonných trhov do zákonných podnikov: portfólio organizovanej trestnej činnosti v Európe), záverečná správa v rámci projektu OCP – Organised Crime Portfolio (portfólio organizovanej trestnej činnosti), marec 2015.

²⁰ Tamže.

²¹ Zdroj: Europol.

²² Odpovede členských štátov v rámci procesu konzultácií.

špinavých peňazí s cezhraničným prvkom sa pohybuje od 38 % do 50 %. Jeden členský štát uviedol, že približne 50 % predikatívnych trestných činov bolo spáchaných v zahraničí²³.

Cezhraničný rozmer prania špinavých peňazí a potrebu riešiť tento jav prostredníctvom justičnej spolupráce medzi členskými štátmi potvrdzuje počet prípadov zaznamenaných členskými štátmi a styčnými prokurátormi Eurojustu. Eurojust od roku 2012 do júla 2015 zaznamenal 724 prípadov prania špinavých peňazí, pričom tento počet sa zvýšil zo 193 prípadov v roku 2013 na 286 prípadov prania špinavých peňazí v roku 2015. Od 1. januára do 30. septembra 2016 Eurojust zaznamenal 212 prípadov. Zo 160 koordinačných stretnutí organizovaných Eurojustom od januára do apríla 2015 sa jedna osmina (12,5 %) týkala prania špinavých peňazí, čo je percentuálne dvakrát viac ako v roku 2014. Pranie špinavých peňazí predstavuje oblasť, v ktorej počet prípadov, na ktorých pracuje Eurojust nepretržite rastie.

Ak sa na úrovni EÚ neprijme žiadne opatrenie, rozsah problému prania špinavých peňazí sa v nadchádzajúcich rokoch pravdepodobne výrazne zvýši. Justičné orgány a orgány presadzovania práva by naďalej čelili ťažkostiam pri riešení komplexnejších prípadov prania špinavých peňazí, čo by páchatelom poskytlo príležitosti potenciálne taktizovať pri výbere jurisdikcií EÚ, ktoré nepostihujú alebo postihujú menej účinne a komplexne určitú trestnú činnosť v rámci ich legislatívneho rámca týkajúceho sa boja proti praniu špinavých peňazí. Pokračujúca činnosť prania špinavých peňazí by napokon viedla k väčším spoločenským nákladom prostredníctvom pokračujúcej trestnej činnosti a k strate daňových príjmov a mohla by tiež uľahčiť pokračujúce financovanie teroristických skupín.

• **Proporcionalita**

V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 ods. 4 Zmluvy o EÚ sa navrhovaná nová smernica obmedzuje na to, čo je nevyhnutné a primerané na vykonávanie medzinárodných záväzkov a noriem, najmä pokiaľ ide o kriminalizáciu prania špinavých peňazí, v súlade s odporúčaniami Finančnej akčnej skupiny a Varšavským protokolom. Dohovor ide nad rámec odporúčania FATF v tom, že je podľa neho irelevantné, či predikatívny trestný čin podliehal trestnej právomoci krajiny, kde sa trestný čin prania špinavých peňazí stal, a od krajín sa vyžaduje, aby zabezpečili, že predchádzajúce alebo súbežné odsúdenie za predikatívny trestný čin a presné stanovenie predikatívneho trestného činu nebudú podmienkou na odsúdenie za pranie špinavých peňazí.

V návrhu sa v prípade potreby rozpracúvajú tieto povinnosti s cieľom zlepšiť cezhraničnú spoluprácu a výmenu informácií a zabrániť páchatelom trestnej činnosti, aby využívali rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi vo svoj prospech (napríklad kriminalizáciou samoprania špinavých peňazí – aj keď obmedzenou na zmenu povahy alebo prevod a zatajenie alebo zakrytie – a stanovením dolnej hranice pre maximálne sankcie). Zoznam predikatívnych trestných činov stanovený v tomto návrhu je takisto založený na kategóriách predikatívnych trestných činov uvedených v odporúčaní FATF a v prílohe k Varšavskému dohovoru s dvoma výnimkami: tento návrh zaraďuje do predikatívnych trestných činov aj počítačová kriminalita a zneužitie.

V tomto návrhu sa vymedzuje rozsah trestných činov prania špinavých peňazí s cieľom zahrnúť všetko príslušné konanie a zároveň sa obmedziť na to, čo je nevyhnutné a primerané.

23

Tamže.

- **Výber nástroja**

V súlade s článkom 83 ods. 1 ZFEÚ možno zavedenie minimálnych pravidiel pre vymedzenie trestných činov a sankcií v oblasti závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom vrátane prania špinavých peňazí dosiahnuť len prostredníctvom smernice Európskeho parlamentu a Rady prijatej v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neboli vykonané žiadne hodnotenia ex post, pokiaľ ide o existujúce ustanovenia týkajúce sa kriminalizácie prania špinavých peňazí [t. j. článok 1 písm. b) a článok 2 rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV].

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Komisia zohľadnila výsledok prieskumu vykonaného externým konzultantom v roku 2013, ktorý okrem iného posúdil súlad členských štátov s odporúčaniami FATF vrátane odporúčania o kriminalizácii trestného činu prania špinavých peňazí. Väčšina respondentov online dotazníka vykonaného v roku 2013 sa domnievala, že vymedzenie prania špinavých peňazí na úrovni EÚ by bolo účinné pri riešení cezhraničných aspektov prania špinavých peňazí. Prieskum tiež ukázal celkovú podporu pre harmonizáciu v súvislosti so škálou predikatívnych trestných činov a naznačil, že rozdiely v tomto aspekte poskytujú páchatelom trestnej činnosti príležitosti na pranie špinavých peňazí v jurisdikciách, kde sú opatrenia na boj proti praniu špinavých peňazí vnímané ako najslabšie. Táto skutočnosť vytvára praktické problémy pre príslušné orgány na cezhraničnej úrovni. Z prieskumu tiež vyplynulo, že zainteresované strany celkovo podporujú harmonizáciu kriminalizácie samoprania špinavých peňazí prostredníctvom opatrenia EÚ.

V októbri 2016 Komisia uskutočnila konzultácie s členskými štátmi o ich existujúcich ustanoveniach na vnútroštátnej úrovni týkajúcich sa kriminalizácie prania špinavých peňazí tak, že požiadala o aktualizované informácie na základe informačného prehľadu o každom členskom štáte. Výsledky tejto konzultácie boli preskúmané počas stretnutia s členskými štátmi v novembri 2016, na ktorom boli prediskutované rôzne prístupy k aspektom, ako sú napríklad predikatívne trestné činy, požiadavka predchádzajúceho odsúdenia alebo stanovenia predikatívneho trestného činu, kriminalizácia samoprania špinavých peňazí a výška sankcií.

V novembri 2016 Komisia takisto viedla konzultácie so zástupcami právnických združení, aby zistila ich názory na koncept Komisie týkajúci sa navrhovanej smernice uvedený v pláne realizácie. Zainteresované strany celkovo zdôraznili potrebu harmonizácie trestných činov prania špinavých peňazí a sankcií s cieľom riešiť problém prania špinavých peňazí v celej EÚ komplexne a účinne. Zainteresované strany uviedli, že existujú časté prípady, keď rozdielne vymedzenia bránia v účinnej cezhraničnej spolupráci pri stíhaní trestných činov prania špinavých peňazí. Odstránenie výrazných rozdielov v jednotlivých vymedzeniach trestného činu prania špinavých peňazí by umožnilo lepšiu cezhraničnú výmenu informácií a spoluprácu medzi orgánmi presadzovania práva. Zosúladenie výšky sankcií ukladaných za trestné činy prania špinavých peňazí by tiež zaistilo účinnejšie presadzovanie a odrádzanie v celej EÚ.

Komisia viedla konzultácie aj s agentúrami EÚ zodpovednými za podporu policajnej a justičnej spolupráce medzi členskými štátmi.

Zohľadnili sa aj iné údaje, napríklad aktualizovaná správa Eurostatu o praní špinavých peňazí, ako aj zistenia v rámci projektu ECOLEF²⁴. Komisia sa opierať aj o iné príslušné správy týchto organizácií, napríklad o nedávnu správu o typológiách legalizácie ziskov z trestnej činnosti, ktorú vydal výbor Moneyval v roku 2015²⁵.

• **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na to, že návrh smernice obsahuje najmä medzinárodné záväzky a normy, je tento návrh výnimočne predkladaný bez posúdenia vplyvu.

Tento návrh však vychádza z dôkazov zhromaždených prostredníctvom externých štúdií a posúdení opísaných v skôr uvedenom oddiele a z rôznych konzultácií so zainteresovanými stranami.

Na základe dostupných dôkazov sa zvažili rôzne prístupy:

1. nelegislatívne opatrenie na úrovni EÚ alebo na vnútroštátnej úrovni vrátane usmernení, výmeny najlepších postupov, odbornej prípravy a vypracovania tabuliek zhody pre predikatívne trestné činy;

2. obmedzenie návrhu na odporúčania FATF, úprava vymedzenia prania špinavých peňazí na úrovni EÚ v súlade s medzinárodnými normami a súčasné poskytnutie širokej diskrečnej právomoci členským štátom v iných oblastiach;

3.1. návrh, ktorým sa transponujú ustanovenia Varšavského dohovoru; zmiernenie požiadaviek, pokiaľ ide o dôkaz predikatívneho trestného činu zakladajúceho trestný čin prania špinavých peňazí;

3.2. návrh, ktorým sa transponujú ustanovenia Varšavského dohovoru, ale ktorý ide v niektorých aspektoch nad rámec medzinárodných záväzkov, s cieľom zahrnúť vymedzenie predikatívnych trestných činov, kriminalizáciu samoprania špinavých peňazí a stanovenie dolných a/alebo horných hraníc pre sankcie;

4. návrh, ktorým sa vymedzujú rôzne podmienky a prvky trestného činu prania špinavých peňazí (vrátane vymedzenia zmeny povahy/prevodu majetku, zatajenia, nadobudnutia, držby a používania príjmov z trestnej činnosti) a ktorým sa zavádza prístup založený na zahrnutí všetkých trestných činov a kriminalizuje sa pranie špinavých peňazí z nedbanlivosti.

Na základe zhromaždených dôkazov a skôr opísaných predchádzajúcich posúdení Komisia zvolila prístup, ktorým sa navrhuje minimálna harmonizácia v súlade s ustanoveniami Varšavského dohovoru a ktorý ide nad rámec medzinárodných záväzkov len v tých oblastiach, v ktorých má opatrenie preukázateľné prínosy z hľadiska cezhraničnej spolupráce, pri rešpektovaní vnútroštátnych tradícií a judikatúry a pri zabezpečení súladu s právom EÚ, t. j. zaistením, že všetky trestné činy vymedzené v legislatívnych aktoch EÚ sa budú kvalifikovať ako predikatívne trestné činy prania špinavých peňazí.

²⁴ Unger, B (a i.), Záverečná správa projektu ECOLEF (The Economic and Legal Effectiveness of Anti Money Laundering and Combating Terrorist Financing Policy), „The economic and legal effectiveness of Anti-Money Laundering and Combatting Terrorist Financing policy“ (Právna a ekonomická účinnosť politiky boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu), február 2013.

²⁵ Správa o typológiách legalizácie príjmov z organizovanej trestnej činnosti, Moneyval, apríl 2015.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Cieľom návrhu je zaviesť medzinárodné záväzky a normy do právneho poriadku EÚ a aktualizovať právny rámec tak, aby primerane reagoval na cezhraničný jav prania špinavých peňazí. To členským štátom pomôže pri transponovaní a vykonávaní príslušných ustanovení.

- **Základné práva**

Pri Stanovení, vykonávaní a uplatňovaní kriminalizácie sa musí uskutočňovať pri úplnom dodržiavaní záväzkov týkajúcich sa základných práv. Akékoľvek obmedzenie vykonávania základných práv a slobôd podlieha podmienkam stanoveným v článku 52 ods. 1 Charty základných práv, konkrétne zásade proporcionality, pokiaľ ide o legitímny cieľ skutočne plniť ciele všeobecného záujmu uznané Úniou alebo potrebu chrániť práva a slobody ostatných, ďalej zásade, že tieto obmedzenia musia mať oporu v právnych predpisoch, a zásade, že musia rešpektovať podstatu uvedených práv a slobôd.

V tejto súvislosti je nutné zohľadniť rôzne základné práva a slobody zakotvené v Charte základných práv. Práva, ktoré sú osobitne relevantné v súvislosti s navrhovanými opatreniami, zahŕňajú okrem iného práva uvedené v hlave I charty týkajúce sa slobody a bezpečnosti (článok 6 charty), právo vlastniť majetok (článok 17 charty), právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces (článok 47 charty), prezumpciu neviny a právo na obhajobu (článok 48 charty), zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov (článok 49 charty) a právo nebyť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin (*ne bis in idem*, článok 50 charty).

Všetky opatrenia prijaté Úniou a jej členskými štátmi v súvislosti s kriminalizáciou prania špinavých peňazí stanovenou v tejto smernici a so stanovením trestných a iných ako trestných sankcií za ne musia byť v súlade so zásadou zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov, s prezumpciou neviny a právami na obhajobu a mali by vylučovať všetky formy svojvoľného konania.

Dodržiavanie základných práv vo všeobecnosti a zásady proporcionality je rešpektované obmedzením rozsahu trestných činov na to, čo je nevyhnutne potrebné na umožnenie účinného stíhania činov, ktoré predstavujú osobitnú hrozbu pre vnútornú bezpečnosť EÚ.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh nemá žiadny bezprostredný vplyv na rozpočet Únie.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania a opatrenia týkajúce sa monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Vykonávanie smernice bude monitorovať Komisia na základe informácií, ktoré poskytnú členské štáty o opatreniach prijatých s cieľom uviesť do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou.

Komisia po dvoch rokoch od uplynutia lehoty na vykonanie tejto smernice predloží Európskemu parlamentu a Rade správu hodnotiacu rozsah, v akom členské štáty prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Vysvetľujúce dokumenty o transpozícii sa nepovažujú za potrebné.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Článok 1: Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti. – V tomto ustanovení sa stanovuje účel a rozsah pôsobnosti návrhu smernice, najmä to, že sa v ňom stanovujú minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblasti trestných činov prania špinavých peňazí.

Článok 2: Vymedzenie pojmov. – V tomto ustanovení sa vymedzujú pojmy „majetok“ (v súvislosti s trestnými činmi prania špinavých peňazí, pozri článok 3) v súlade so súborom právnych predpisov EÚ²⁶ a „právnické osoby“ (v súvislosti s povinnosťou ustanoviť právnu zodpovednosť právnických osôb, článok 6).

V tomto ustanovení sa stanovuje vymedzenie pojmu „trestná činnosť“, ktorá predstavuje predikatívne trestné činy pre pranie špinavých peňazí, pričom sa členským štátom umožňuje zachovať si odlišné prístupy, pokiaľ ide o predikatívne trestné činy pre pranie špinavých peňazí (voľba medzi prístupom založenom na zahrnutí všetkých trestných činov, zoznamami predikatívnych trestných činov a zoznamom trestných činov s minimálnou sankciou). Škála trestnej činnosti, z ktorej pochádza majetok, ktorý sa perie, uvedená v tomto ustanovení je v súlade s odporúčaním 3 Finančnej akčnej skupiny, v ktorom sa bez ohľadu na prístup zvolený na opísanie predikatívnych trestných činov vyžaduje zahrnutie trestných činov zo zoznamu určených kategórií trestných činov. Zoznam uvedený v tomto ustanovení je takisto v súlade s článkom 9 ods. 4 Dohovoru Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti a o financovaní terorizmu z roku 2005 (CETS č. 198), v ktorom sa vyžaduje, aby strany dohovoru uplatňovali trestný čin prania špinavých peňazí na kategórie predikatívnych trestných činov uvedené v prílohe k dohovoru. Kategórie stanovené Finančnou akčnou skupinou a kategórie uvedené v prílohe k dohovoru zodpovedajú škále trestnej činnosti uvedenej v článku 2 tohto návrhu, a to s jednou výnimkou: tento článok zahŕňa aj počítačovú kriminalitu ako predikatívny trestný čin, ako je vysvetlené ďalej.

Tieto kategórie sú však Finančnou akčnou skupinou, resp. v dohovore z roku 2005 len uvedené, no nie vymedzené, čo ponecháva široký priestor pre vnútroštátne rozdiely v škále predikatívnych trestných činov. Táto skutočnosť v niektorých členských štátoch vedie k dosť obmedzenému rozsahu predikatívnych trestných činov zahrnutých vo vnútroštátnych ustanoveniach. Okrem toho medzi členskými štátmi neexistuje všeobecné spoločné chápanie východiskovej trestnej činnosti, z ktorej pochádza praný majetok.

Podľa konzultácie s Europolom odlišné názory na to, aké trestné činy môžu viesť k praniu špinavých peňazí, sťažujú predchádzanie finančným transakciám súvisiacim s praním špinavých peňazí a stíhanie cezhraničného prania špinavých peňazí s cieľom identifikovať, či došlo k praniu špinavých peňazí. Rovnako Eurojust v rámci konzultačného procesu poukázal na ťažkosti, ktorým členské štáty čelia v kontexte vyšetrovania a stíhania prípadov cezhraničného prania špinavých peňazí v dôsledku doplnkového charakteru tohto typu trestného činu. Iné zainteresované strany tiež uviedli, že rozdiely v súvislosti s predikatívnymi trestnými činmi vedú k prekážkam v cezhraničnej spolupráci. Keďže členské štáty

²⁶

Rovnaké ako v článku 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 85).

v prípadoch, keď sú požiadané o spoluprácu pri vyšetrovaniach alebo stíhaniach týkajúcich sa prania špinavých peňazí, často vyžadujú, aby bol východiskový predikatívny trestný čin predikatívnym trestným činom aj v ich vlastnej jurisdikcii, ak by bol spáchaný v ich členskom štáte, spolupráca nie je vždy možná a páchatelia úspešne legalizujú svoje príjmy z trestnej činnosti.

Vždy, keď v *acquis* EÚ existujú právne predpisy, v ktorých sa vymedzuje ktorýkoľvek z predikatívnych trestných činov, uvádza sa odkaz na príslušný legislatívny akt EÚ s cieľom zabezpečiť, aby všetky trestné činy vymedzené v uvedenom legislatívnom akte EÚ spĺňali podmienky, na základe ktorých ich možno považovať ich za predikatívne trestné činy pre pranie špinavých peňazí. To prispeje k zníženiu existujúcich nezrovnalostí a k podpore širšieho spoločného chápania.

Okrem toho existuje potreba riešiť rastúcu hrozbu počítačovej kriminality a útokov na informačné systémy, najmä útokov spojených s organizovanou trestnou činnosťou. Počítačová kriminalita je jedinou oblasťou trestnej činnosti uvedenou v článku 83 ZFEÚ, ktorá nie je zaradená do kategórií trestných činov stanovených Finančnou akčnou skupinou a Varšavským dohovorom. Pri absencii spoľahlivých údajov a výskumu je ťažké vyčíslieť finančný vplyv počítačovej kriminality a výšku súvisiacich príjmov, ale prípady ukazujú, že príjmy z počítačovej kriminality sa legalizujú prostredníctvom sofistikovaných systémov zahŕňajúcich tradičné aj nové spôsoby platby²⁷. S cieľom narušiť finančný stimul, ktorý je hnacou silou mnohých činností spojených s počítačovou kriminalitou, počítačová kriminalita vrátane akýchkoľvek trestných činov stanovených v smernici 2013/40/EÚ²⁸ sa v tomto ustanovení kvalifikujú ako predikatívny trestný čin pre pranie špinavých peňazí.

Článok 3: Trestné činy prania špinavých peňazí. – V tomto ustanovení sa vymedzuje, ktoré trestné činy by sa mali v členských štátoch považovať za trestné činy prania špinavých peňazí.

Týmto ustanovením sa vykonáva článok 9 ods. 1 Varšavského dohovoru vymedzením hmotných prvkov toho, čo predstavuje pranie špinavých peňazí, t. j. zmena povahy alebo prevod majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti na účely zatajenia alebo zakrytia jeho nezákonného pôvodu [odsek 1 písm. a)] a zatajenie alebo zakrytie pravej povahy, zdroja miesta, rozmiestnenia, pohybu majetku, práv na majetok alebo vlastníctva majetku [odsek 1 písm. b)].

Toto ustanovenie navyše ide nad rámec odporúčania FATF a Varšavského dohovoru tým, že ukladá povinnosť kriminalizovať nadobudnutie, držbu a používanie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, čo je vo Varšavskom dohovore možnosť podliehajúca ústavným zásadám a základným koncepciám právneho systému každej krajiny. Len samotná držba príjmov z trestnej činnosti sa vo väčšine členských štátov nepovažuje za pranie špinavých peňazí²⁹. Tento návrh rešpektuje odlišné právne tradície členských štátov tým, že umožňuje vylúčenie samoprania špinavých peňazí, pokiaľ ide o tento typ prania špinavých peňazí (pozri ďalej k článku 3 ods. 3).

V súlade s Varšavským dohovorom by sa mali kriminalizovať tri typy prania špinavých peňazí (zmena povahy alebo prevod, zatajenie alebo zakrytie a nadobudnutie, držba alebo

²⁷ Výskumná správa výboru Moneyval, Trestné peňažné toky na internete: metódy, trendy a multilaterálna protiakcia, marec 2012.

²⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/40/EÚ z 12. augusta 2013 o útokoch na informačné systémy, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2005/222/SVV (Ú. v. EÚ L 218, 14.8.2013, s. 8).

²⁹ Unger, B (a i.), Final report of the ECOLEF, „The economic and legal effectiveness of Anti-Money Laundering and Combatting Terrorist Financing policy“, február 2013, s. 16.

používanie), keď sú spáchané úmyselne. Nezavádza sa žiadny prvok nedbanlivosti. V článku 9 ods. 3 Varšavského dohovoru sa umožňuje stranám diskrečná právomoc, pokiaľ ide o kriminalizáciu prípadov, keď páchateľ „predpokladal, že majetok bol ziskom“ a „b) mal predpokladať, že majetok bol ziskom“. V členských štátoch existujú rozdielne prístupy k praniu špinavých peňazí z nedbanlivosti, čo odráža rozdiely vo vnútroštátnych právnych tradíciách, pokiaľ ide o subjektívny prvok, ktorý sa vyžaduje pre trestný čin, ale tieto rozdiely neboli identifikované ako zásadný problém cezhraničnej spolupráce. Keďže v tejto smernici sa stanovujú len minimálne pravidlá, členským štátom sa nebráni kriminalizovať pranie špinavých peňazí z nedbanlivosti.

V odseku 2 tohto ustanovenia sa navyše stanovuje, že pri uvedených trestných činoch prania špinavých peňazí, ktoré majú byť postihnutelné, je irelevantné, či existuje predchádzajúce alebo súbežné odsúdenie za východiskovú trestnú činnosť alebo či je možné presne určiť, kto je páchateľom trestnej činnosti, z ktorej majetok pochádza, alebo iné okolnosti uvedenej trestnej činnosti. Takto sa týmto ustanovením vykonávajú odseky 5 a 6 článku 9 Varšavského dohovoru, čiže sa umožňuje, aby bolo pranie špinavých peňazí kriminalizované aj vtedy, keď neexistuje žiadne predchádzajúce alebo súbežné odsúdenie za predikatívny trestný čin, a bez toho, aby bolo potrebné presne stanoviť, z akého trestného činu majetok pochádza.

Eurojust a iné zainteresované strany uviedli, že požiadavka presne stanoviť predikatívne trestné činy je dôležitou prekážkou, ktorá môže mimoriadne sťažovať cezhraničný boj proti praniu špinavých peňazí. Podľa Europolu sa od väčšiny orgánov presadzovania práva vyžaduje, aby preukázali predikatívny trestný čin. Orgány presadzovania práva uviedli, že spojiť podozrivé finančné prostriedky s konkrétnym predikatívnym trestným činom je najväčší problém pri vyšetrovaní prania špinavých peňazí: v prípade týkajúcom sa viacerých jurisdikcií a podporovanom Europolom krajina, v ktorej bol predikatívny trestný čin spáchaný, neodpovedala na žiadosti o vzájomnú právnu pomoc. Všetky krajiny zúčastnené na tomto prípade zdôraznili, že hlavnou prekážkou bolo spojiť finančné prostriedky s konkrétnym trestným činom.

Dokonca aj v členských štátoch, v ktorých je možné odsúdenie za pranie špinavých peňazí dosiahnuť jednoducho dokázaním, že peniaze nemohli pochádzať zo zákonného zdroja, sa na dosiahnutie odsúdenia alebo konfiškácie budú spravidla vyžadovať ukazovatele trestnej činnosti. Z toho dôvodu je prístup uvedený v tomto ustanovení v súlade s požiadavkou Varšavského dohovoru, ako aj s vnútroštátnymi postupmi.

Okrem toho sa vo Varšavskom dohovore stanovuje, že by nemal byť problém stíhať pranie špinavých peňazí, aj keď trestná činnosť, z ktorej finančné prostriedky pochádzajú, bola spáchaná v inej krajine. V odseku 2 písm. c) tohto návrhu sa stanovuje, že je irelevantné, či bola trestná činnosť, z ktorej majetok pochádza, spáchaná na území iného členského štátu alebo na území tretej krajiny, pričom sa členským štátom umožňuje diskrečná právomoc, pokiaľ ide o uplatňovanie kritéria obojstrannej trestnosti, t. j. že predikatívny trestný čin by mal byť trestný v krajine, v ktorej bol spáchaný, a že by bol trestný aj v členskom štáte stíhajúcim trestný čin prania špinavých peňazí, ak by bol spáchaný na jeho území.

Napokon sa v tomto ustanovení od členských štátov vyžaduje, aby kriminalizovali samopranie špinavých peňazí. Eurojust uvádza, že skutočnosť, že „samopranie špinavých peňazí“ nie je kriminalizované vo všetkých jurisdikciách, môže spôsobiť niektorým členským štátom problém určiť trestný čin podliehajúci stíhaniu a vyšetrovať a sledovať tok „čiernych peňazí“. V odseku 3 tohto článku sa objasňuje, že povinnosť kriminalizovať samopranie špinavých peňazí je spojené so zmenou povahy alebo prevodom a zatajením alebo zakrytím a nevzťahuje sa na držbu alebo používanie aké také. Tento prístup berie do úvahy, že stíhanie osoby za použitie príjmov z vlastnej trestnej činnosti, za ktorú už bola táto osoba súdená, len

pre „vlastnú potrebu“, je v niektorých členských štátoch považované za porušenie zásady *ne bis in idem*, t. j. že osoba nemôže byť súdená dvakrát za ten istý trestný čin³⁰. Na druhej strane, keď činnosť prania špinavých peňazí zahŕňa premenu a prevod, ako aj zatajenie a zakrytie prostredníctvom finančného systému, tieto činnosti sú jasne doplnkovým trestným činom, ktorý je možné odlíšiť od predikatívneho trestného činu a ktorý navyše spôsobuje dodatočný alebo iný typ škody, ako je škoda, ktorá už bola spôsobená predikatívnym trestným činom. Tento prístup je v súlade s judikatúrou členských štátov³¹.

Článok 4: Podnecovanie, napomáhanie a navádzanie a pokus. – Toto ustanovenie sa vzťahuje na skôr uvedené trestné činy a od členských štátov sa v ňom vyžaduje, aby kriminalizovali formy napomáhania a navádzania, podnecovania a pokusu v súvislosti s mnohými z uvedených trestných činov.

Trestný čin napomáhania prania špinavých peňazí a navádzania naň môže zahŕňať širokú škálu činností, od podporovania alebo poskytnutia poradenstva až po poskytnutie podporných služieb na spáchanie týchto činov.

Týmto ustanovením sa zaručuje zosúladenie s definíciami v medzinárodných normách, ktoré sú uvedené vyššie.

Okrem toho je na zabezpečenie účinného odrádzania potrebné kriminalizovať podnecovanie, čím sa čin nabádania iných k vykonaniu skôr uvedených trestných činov stáva trestným činom.

Článok 5: Sankcie ukladané fyzickým osobám. – Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky trestné činy a od členských štátov sa vyžaduje, aby uplatňovali účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie.

Okrem toho sa v ustanovení stanovuje minimálna výška maximálnej sankcie. V rámcovom rozhodnutí 2001/500/SVV sa už stanovuje dolná hranica pre maximálnu sankciu na štyri roky pre určitý typ prania špinavých peňazí. V tomto návrhu sa stanovuje minimálna výška maximálnej sankcie tiež na štyri roky odňatia slobody aspoň pre závažné prípady. Vymedzenie dolnej hranice tiež zohľadňuje existujúce pravidlá v členských štátoch.

Stanovením minimálnej výšky maximálnej sankcie na úrovni EÚ sa uľahčí medzinárodná policajná a justičná spolupráca a zvýši sa odrádzajúci účinok. V rôznych analýzach bola zdôraznená nízka výška sankcií/pokút a nízka miera stíhania³². Hoci to môže mať niekoľko dôvodov vrátane obmedzeného prístupu, kapacity alebo zdrojov príslušných orgánov na prístup k príslušným informáciám a na ich analýzu, a to najmä pri komplexných prípadoch, za skutočnosti prispievajúce k problému je potrebné považovať úzke vymedzenie trestného činu prania špinavých peňazí, nízku výšku sankcií a dôkazné prekážky. Okrem medzier v presadzovaní vytvára táto situácia riziko taktizovania pri výbere jurisdikcie zo strany páchatel'ov, t. j. páchatelia trestnej činnosti vykonávajú finančné transakcie tam, kde vnímajú opatrenia na boj proti praniu špinavých peňazí ako najslabšie.

Článok 6: Príťažujúce okolnosti. – Toto ustanovenie sa vzťahuje na trestné činy prania špinavých peňazí vymedzené v článku 3 s cieľom zabezpečiť, aby sa považovalo za príťažujúcu okolnosť, ak bol trestný čin spáchaný v rámci zločineckej organizácie v zmysle rámcového

³⁰ Hodnotiace správy FATF a výboru Moneyval a výsledky procesu konzultácií s členskými štátmi.

³¹ Tamže.

³² Správy FATF a výboru Moneyval týkajúce sa vzájomného hodnotenia.

rozhodnutia Rady 2008/841/SVV³³ alebo keď páchatel' zneužil svoje profesijné postavenie, aby umožnil pranie špinavých peňazí.

Článok 7: Zodpovednosť právnických osôb. – Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky uvedené trestné činy a od členských štátov sa v ňom vyžaduje, aby zabezpečili zodpovednosť právnických osôb a zároveň vylúčili možnosť, aby takáto zodpovednosť predstavovala alternatívu k zodpovednosti fyzických osôb. Ustanovenie je v súlade s článkom 10 Varšavského dohovoru.

Toto ustanovenie sa pridrižiava štandardnej formulácie, ktorú je možné nájsť v iných právnych nástrojoch EÚ a ktorá členské štáty zaväzuje, aby zabezpečili, aby právnické osoby mohli byť uznané za zodpovedné za trestné činy uvedené v článkoch 1 až 4, ktoré v ich prospech spáchala akákoľvek osoba zastávajúca určité vedúce pozície v rámci právnickej osoby. Nemusi ísť výlučne o trestnú zodpovednosť.

Článok 8: Sankcie ukladané právnickým osobám. – Toto ustanovenie sa vzťahuje na sankcie ukladané právnickým osobám. Pridfza sa štandardnej formulácie, ktorú je možné nájsť v iných právnych nástrojoch EÚ.

Článok 9: Právomoc. – Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky uvedené trestné činy a vyžaduje sa v ňom stanovenie základu právomoci súdnych orgánov, ktorý im umožňuje začať vyšetrovanie, viesť stíhanie a vynášať rozsudky v súvislosti s trestnými činmi vymedzenými v tejto smernici.

Článok 10: Nástroje vyšetrovania. – Toto ustanovenie je zamerané na zabezpečenie toho, aby nástroje vyšetrovania, ktoré sú stanovené vo vnútroštátnom práve pre organizovanú trestnú činnosť alebo iné prípady závažnej trestnej činnosti, mohli byť použité aj v prípadoch prania špinavých peňazí.

Článok 11: Nahradenie niektorých ustanovení rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV – Týmto ustanovením sa nahrádzajú existujúce ustanovenia v oblasti kriminalizácie prania špinavých peňazí uvedené v článku 1 písm. b) a v článku 2 rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV vo vzťahu k členským štátom zúčastneným na tejto smernici.

Ustanovenia týkajúce sa konfiškácie uvedenej v článku 1 písm. a) a v článkoch 3 a 4 rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV boli nahradené smernicou 2014/42/EÚ.

³³ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu (Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42).

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 83 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Pranie špinavých peňazí a súvisiace financovanie terorizmu a organizovanej trestnej činnosti sú na úrovni Únie naďalej závažnými problémami, ktoré narúšajú integritu, stabilitu a povesť finančného sektora a ohrozujú vnútornú bezpečnosť a vnútorný trh Únie. V snahe riešiť uvedené problémy a zároveň posilniť uplatňovanie smernice 2015/849/EÚ¹ je cieľom tejto smernice riešiť problematiku prania špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva a umožniť lepšiu cezhraničnú spoluprácu príslušných orgánov.
- (2) Opatrenia prijaté výhradne na vnútroštátnej úrovni alebo aj na úrovni Únie bez toho, aby sa vzala do úvahy medzinárodná koordinácia a spolupráca, by mali veľmi obmedzený účinok. Opatrenia prijaté Úniou v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí by preto mali byť v súlade s ostatnými činnosťami realizovanými v rámci iných medzinárodných fór, pričom by mali byť aspoň rovnako prísne.
- (3) V činnosti Únie by sa mali aj naďalej zohľadňovať najmä odporúčania Finančnej akčnej skupiny (FATF) a nástroje iných medzinárodných orgánov činných v boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Príslušné právne akty Únie by sa mali v náležitých prípadoch ďalej zosúladiť s Medzinárodnými normami týkajúcimi sa boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a šíreniu zbraní, ktoré prijala FATF vo februári 2012 (ďalej len „revidované odporúčania FATF“). Ako signatár Dohovoru Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiskácii ziskov z trestnej činnosti a o financovaní terorizmu (CETS č. 198) by Únia mala transponovať požiadavky vyplývajúce z tohto dohovoru do svojho právneho poriadku.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 73).

- (4) V rámcovom rozhodnutí Rady 2001/500/SVV² sa stanovujú požiadavky týkajúce sa kriminalizácie prania špinavých peňazí. Uvedené rámcové rozhodnutie však nie je dostatočne komplexné a súčasná kriminalizácia prania špinavých peňazí nie je dostatočne koherentná na to, aby bolo možné účinne bojovať proti praniu špinavých peňazí v celej Únii, čo vedie k nedostatkom v presadzovaní a prekážkam v spolupráci medzi príslušnými orgánmi členských štátov.
- (5) Vymedzenie trestných činností, ktoré sú predikatívnymi trestnými činmi pre pranie špinavých peňazí, by malo byť dostatočne jednotné vo všetkých členských štátoch. Členské štáty by do nich mali zahrnúť škálu trestných činov v každej z kategórií, ktoré určila FATF. V prípadoch, keď sú kategórie trestných činov, ako je napríklad terorizmus alebo trestné činy proti životnému prostrediu, stanovené v práve Únie, táto smernica odkazuje na príslušné právne predpisy. Tým sa zaisťuje, že legalizácia príjmov z financovania terorizmu a nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi je v členských štátoch trestná. V prípadoch, keď právo Únie členským štátom umožňuje stanoviť iné než trestné sankcie, by sa v tejto smernici nemala členským štátom ukladať povinnosť, aby na účely tejto smernice tieto prípady stanovili ako predikatívne trestné činy.
- (6) V súlade s revidovanými odporúčaniami FATF by sa do vymedzenia trestnej činnosti mali zahrnúť daňové trestné činy súvisiace s priamymi a nepriamymi daňami. Keďže v každom z členských štátov môžu trestnú činnosť, za ktorú možno uložiť sankcie uvedené v tejto smernici, predstavovať rôzne daňové delikty, vymedzenia daňových trestných činov vo vnútroštátnom práve sa môžu líšiť. Harmonizácia vymedzení daňových trestných činov vo vnútroštátnom práve členských štátov však nie je cieľom.
- (7) Táto smernica by sa nemala vzťahovať na pranie špinavých peňazí, pokiaľ ide o majetok pochádzajúci z trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá stanovené v smernici 2017/XX/EÚ³. V súlade s článkom 325 ods. 2 ZFEÚ musia členské štáty prijať rovnaké opatrenia na zamedzenie podvodov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, aké prijímajú na zamedzenie podvodov poškodzujúcich ich vlastné finančné záujmy.
- (8) V prípade, keď činnosť prania špinavých peňazí nespočíva len v držbe alebo používaní, ale zahŕňa aj prevod alebo zatajenie a zakrytie majetku prostredníctvom finančného systému a v jej dôsledku dôjde k ďalšej škode okrem tej, ktorá už bola spôsobená predikatívnym trestným činom, napríklad k poškodeniu integrity finančného systému, mala by sa táto činnosť trestať osobitne. Členské štáty by preto mali zabezpečiť, aby takéto konanie bolo trestné aj vtedy, keď sa ho dopúšťa páchateľ trestnej činnosti, z ktorej tento majetok pochádza (tzv. samopranie).
- (9) Aby bola kriminalizácia prania špinavých peňazí účinným nástrojom v boji proti organizovanej trestnej činnosti, nemalo by byť potrebné určovať špecifické okolnosti trestného činu, z ktorého majetok pochádza, a v žiadnom prípade by sa nemalo vyžadovať predchádzajúce alebo súbežné odsúdenie za tento trestný čin. Stíhaniu prania špinavých peňazí by takisto nemalo brániť to, že predikatívny trestný čin bol spáchaný v inom členskom štáte alebo v tretej krajine, pokiaľ je v tomto členskom

² Rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti (Ú. v. ES L 182, 5.7.2001).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2017/XX/EÚ z x x 2017 o ochrane finančných záujmov Únie prostredníctvom trestného práva (Ú. V. EÚ L x, xx.xx.2017, s. x).

štáty alebo v tejto tretej krajine trestným činom. Členské štáty môžu stanoviť podmienku, aby bol predikatívny trestný čin trestným činom podľa ich vnútroštátneho práva, ak by bol spáchaný na ich území.

- (10) Cieľom tejto smernice je kriminalizácia prania špinavých peňazí, ak je spáchané úmyselne. Úmysel a vedomosť možno vyvodiť z objektívnych skutkových okolností. Keďže v tejto smernici sa stanovujú minimálne pravidlá, členské štáty môžu v súvislosti s práním špinavých peňazí prijať alebo zachovať prísnejšiu trestnoprávnu úpravu. Členské štáty môžu napríklad stanoviť, že trestným činom je aj pranie špinavých peňazí spáchané v dôsledku neobanlivosti alebo hrubej neobanlivosti.
- (11) S cieľom odrádzať od prania špinavých peňazí v celej Únii by členské štáty mali stanoviť minimálne druhy a úrovne sankcií v prípade spáchania trestných činov vymedzených v tejto smernici. Ak je trestný čin spáchaný v rámci zločineckej organizácie v zmysle rámcového rozhodnutia Rady 2008/841/SVV⁴ alebo ak páchateľ zneužil svoje profesijné postavenie, aby umožnil pranie špinavých peňazí, členské štáty by to mali v súlade s platnými pravidlami stanovenými v ich právnych systémoch považovať za prirážajúce okolnosti.
- (12) Vzhľadom na mobilitu páchateľov a príjmov z trestnej činnosti, ako aj komplexné cezhraničné vyšetrovania, ktoré je nutné viesť v rámci boja proti praniu špinavých peňazí, by všetky členské štáty mali stanoviť svoju právomoc tak, aby príslušným orgánom umožnili vyšetrovať a stíhať túto činnosť. Členské štáty by preto mali zaistiť, aby do ich jurisdikcie patrili situácie, keď je trestný čin spáchaný z ich územia prostredníctvom informačných a komunikačných technológií, bez ohľadu na to, či sa tieto technológie na jeho území nachádzajú alebo nie.
- (13) Táto smernica by mala nahradiť niektoré ustanovenia rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV⁵ vo vzťahu k členským štátom, ktoré sú viazané touto smernicou.
- (14) Keďže cieľ tejto smernice, a to zabezpečiť, aby pranie špinavých peňazí vo všetkých členských štátoch podliehalo účinným, primeraným a odrádzajúcim trestným sankciám, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu a dôsledkov tejto smernice ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (14) [V súlade s článkom 3 protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Spojené kráľovstvo a Írsko oznámili želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.
- (15) A/ALEBO
- (16) V súlade s článkami 1 a 2 protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 tohto protokolu, sa Spojené kráľovstvo a Írsko nezúčastňujú na

⁴ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu (Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁵ Rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti (Ú. v. ES L 182, 5.7.2001).

prijatí a uplatňovaní tejto smernice a nie sú ňou viazané ani nepodliehajú jej uplatňovaniu.]

- (17) V súlade s článkami 1 a 2 protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice a nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu. Rámcové rozhodnutie 2001/500/SVV⁶ je pre Dánsko naďalej záväzné a uplatňuje sa naň,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa stanovujú minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblasti prania špinavých peňazí.
2. Táto smernica sa nevzťahuje na pranie špinavých peňazí, pokiaľ ide o majetok pochádzajúci z trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá stanovené v smernici 2017/XX/EÚ.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „trestná činnosť“ je akýkoľvek druh trestnej účasti na spáchaní týchto trestných činov:
 - a) účasť v zločineckej skupine a vymáhanie peňazí alebo inej výhody vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v rámcovom rozhodnutí Rady 2008/841/SVV;
 - b) terorizmus vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v smernici 2017/XX/EÚ⁷;
 - c) obchodovanie s ľuďmi a prevádzachstvo vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v smernici 2011/36/EÚ⁸ a rámcovom rozhodnutí Rady 2002/946/SVV⁹;
 - d) sexuálne vykorisťovanie vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v smernici 2011/93/EÚ¹⁰;

⁶ Idem

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2017/XX/EÚ z X X 2017 o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV o boji proti terorizmu (Ú. V. EÚ L x, xx.xx.2017, s. x).

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV (Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1).

⁹ Rámcové rozhodnutie Rady 2002/946/SVV z 28. novembra 2002 o posilnení trestného systému na zabránenie napomáhaniu neoprávneného vstupu, tranzitu a bydliska (Ú. v. ES L 328, 5.12.2002, s. 1).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011, s. 1).

- e) nedovolené obchodovanie s omamnými a psychotropnými látkami vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v rámcovom rozhodnutí Rady 2004/757/SVV¹¹;
- f) nedovolené obchodovanie so zbraňami;
- g) nedovolené obchodovanie s odcudzeným tovarom a iným tovarom;
- h) korupcia vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v Dohovore o boji proti korupcii úradníkov Európskych spoločenstiev alebo úradníkov členských štátov Európskej únie¹² a v rámcovom rozhodnutí Rady 2003/568/SVV¹³;
- i) podvod vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v rámcovom rozhodnutí Rady 2001/413/SVV¹⁴;
- j) falšovanie a pozmeňovanie meny vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v smernici 2014/62/EÚ¹⁵;
- k) falšovanie a pirátstvo výrobkov;
- l) trestné činy proti životnému prostrediu vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v smernici 2008/99/ES¹⁶ alebo v smernici 2009/123/ES¹⁷;
- m) vražda, závažné ublíženie na zdraví;
- n) únos, obmedzovanie osobnej slobody a branie rukojemníka;
- o) lúpež alebo krádež;
- p) pašovanie (aj vo vzťahu k clám a spotrebným a iným daniam);
- q) vydieranie;
- r) falšovanie;
- s) pirátstvo;
- t) obchodovanie s využitím dôverných informácií a manipulácia s trhom vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v smernici 2014/57/EÚ¹⁸;

¹¹ Rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstat trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami (Ú. v. EÚ L 335, 11.11.2004, s. 8).

¹² Dohovor o boji proti korupcii úradníkov Európskych spoločenstiev alebo úradníkov členských štátov Európskej únie.

¹³ Rámcové rozhodnutie Rady 2003/568/SVV z 22. júla 2003 o boji proti korupcii v súkromnom sektore (Ú. v. EÚ L 192, 31.7.2003, s. 54).

¹⁴ Rámcové rozhodnutie Rady z 28. mája 2001 o boji proti podvodom a falšovaniu bezhotovostných platobných prostriedkov (Ú. v. ES L 149, 2.6.2001, s. 1).

¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/62/EÚ z 15. mája 2014 o trestnoprávnej ochrane eura a ostatných mien proti falšovaniu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2000/383/SVV (Ú. v. EÚ L 151, 21.5.2014, s. 1).

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 28).

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/123/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií za porušenia (Ú. v. EÚ L 280, 27.10.2009, s. 52).

- u) počítačová kriminalita vrátane ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v smernici 2013/40/EÚ¹⁹;
 - v) všetky trestné činy vrátane daňových trestných činov súvisiacich s priamymi a nepriamymi daňami, ktoré sú vymedzené vo vnútroštátnom práve členských štátov, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie spojené s odňatím slobody s hornou trestnou sadzbou viac ako jeden rok, alebo v prípade členských štátov, ktoré majú vo svojom právnom systéme stanovenú dolnú trestnú sadzbu za trestné činy, všetky trestné činy, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie spojené s odňatím slobody s dolnou trestnou sadzbou viac ako šesť mesiacov;
2. „majetok“ sú aktíva akéhokoľvek druhu, hmatateľné alebo nehmatateľné, hnutel'né alebo nehnuteľné, hmotné alebo nehmotné, ako aj právne dokumenty alebo listiny v akejkolvek forme vrátane elektronickej alebo digitálnej, ktorými sa dokazuje právny titul k takýmto aktívam alebo podiel na nich;
3. „právnická osoba“ je každý subjekt, ktorý má právnu subjektivitu podľa rozhodného práva, s výnimkou štátov alebo orgánov verejnej moci a verejných medzinárodných organizácií.

Článok 3

Trestné činy prania špinavých peňazí

1. Každý členský štát zabezpečí, aby sa nasledujúce konanie považovalo za postihnutelný trestný čin, ak je spáchané úmyselne:
- a) zmena povahy alebo prevod majetku s vedomím, že takýto majetok pochádza z trestnej činnosti alebo z účasti na takejto činnosti, s cieľom zatajiť alebo zakryť nezákonný pôvod majetku alebo pomôcť akejkolvek osobe, ktorá je zapojená do páchania takejto činnosti, aby sa vyhlala právnym dôsledkom svojho konania;
 - b) zatajenie alebo zakrytie pravej povahy, zdroja miesta, rozmiestnenia, pohybu majetku, práv na majetok alebo vlastníctva majetku s vedomím, že takýto majetok pochádza z trestnej činnosti alebo z účasti na takejto činnosti;
 - c) nadobudnutie, držba alebo používanie majetku s vedomím, že v čase nadobudnutia tento majetok pochádzal z trestnej činnosti alebo z účasti na takejto činnosti.
2. Aby bol trestný čin uvedený v odseku 1 postihnutelný, nie je potrebné určiť:
- a) predchádzajúce alebo súbežné odsúdenie za trestnú činnosť, z ktorej majetok pochádza;
 - b) totožnosť páchatel'a trestnej činnosti, z ktorej majetok pochádza, ani iné okolnosti týkajúce sa tejto trestnej činnosti;

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/57/EÚ zo 16. apríla 2014 o trestných sankciách za zneužívanie trhu (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 179).

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/40/EÚ z 12. augusta 2013 o útokoch na informačné systémy, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2005/222/SVV (Ú. v. EÚ L 218, 14.8.2013, s. 8).

- c) či bola trestná činnosť, z ktorej majetok pochádza, spáchaná na území iného členského štátu alebo na území tretej krajiny, ak je dotknuté konanie trestným činom podľa vnútroštátneho práva členského štátu alebo tretej krajiny, na území ktorých bolo spáchané, a bolo by trestným činom podľa vnútroštátneho práva členského štátu vykonávajúceho alebo uplatňujúceho tento článok, ak by bolo spáchané na jeho území;
3. Trestné činy uvedené v odseku 1 písm. a) a b) sa vzťahujú aj na osoby, ktoré spáchali trestnú činnosť, z ktorej majetok pochádza, alebo sa na nej zúčastnili.

Článok 4

Podnecovanie, napomáhanie a navádzanie a pokus

Každý členský štát zabezpečí, aby podnecovanie k trestnému činu, napomáhanie trestného činu, navádzanie na spáchanie trestného činu a pokus trestného činu uvedeného v článku 3 boli trestné.

Článok 5

Sankcie ukladané fyzickým osobám

1. Každý členský štát zabezpečí, aby za konanie uvedené v článkoch 3 a 4 bolo možné uložiť účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie.
2. Každý členský štát zabezpečí, aby za trestné činy uvedené v článku 3 bolo možné aspoň v závažných prípadoch uložiť trest odňatia slobody s hornou trestnou sadzbou najmenej štyri roky.

Článok 6

Priťahujúce okolnosti

Členské štáty zabezpečia, aby sa nasledujúce okolnosti považovali za priťahujúce okolnosti vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4:

- a) trestný čin bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie v zmysle rámcového rozhodnutia 2008/841²⁰ alebo
- b) páchateľ má zmluvný vzťah s povinným subjektom a zodpovednosť k nemu alebo je povinným subjektom v zmysle článku 2 smernice 2015/849/EÚ a trestný čin spáchal pri výkone svojej profesijnej činnosti.

Článok 7

Zodpovednosť právnických osôb

1. Každý členský štát zabezpečí, aby mohli byť právnické osoby uznané za zodpovedné za ktorýkoľvek z trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4, ak ich v prospech týchto právnických osôb spáchala akákoľvek osoba konajúca buď samostatne, alebo ako člen orgánu právnickej osoby, ktorá má v tejto právnickej osobe vedúce postavenie, a to na základe:

²⁰ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu (Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42).

- a) právomoci zastupovať túto právnickú osobu;
 - b) oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene tejto právnickej osoby alebo
 - c) oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci tejto právnickej osoby.
2. Členské štáty zabezpečia, aby mohli byť právnické osoby uznané za zodpovedné, ak zanedbanie dohľadu alebo kontroly osobou uvedenou v odseku 1 umožnilo spáchanie ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4 v prospech tejto právnickej osoby osobou, ktorá je jej podriadená.
3. Zodpovednosť právnických osôb podľa odsekov 1 a 2 nevylučuje trestné konanie proti fyzickým osobám, ktoré podnecujú spáchanie alebo sú páchatel'mi alebo účastníkmi niektorého z trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4.

Článok 8

Sankcie ukladané právnickým osobám

Každý členský štát zabezpečí, aby právnickým osobám trestne zodpovedným podľa článku 6 bolo možné uložiť účinné, primerané a odradzujúce sankcie, ktoré zahŕňajú peňažné sankcie trestnoprávnej alebo inej povahy a môžu zahŕňať aj iné sankcie, napríklad:

- 1. vylúčenie z nároku na verejné dávky alebo pomoc;
- 2. dočasný alebo trvalý zákaz výkonu obchodnej činnosti;
- 3. uloženie súdneho dohľadu nad touto právnickou osobou;
- 4. súdne zrušenie právnickej osoby;
- 5. dočasné alebo trvalé zatvorenie prevádzkarní, ktoré sa použili na spáchanie trestného činu.

Článok 9

Právomoc

1. Každý členský štát stanoví svoju právomoc vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4, ak:
- a) je trestný čin spáchaný celý alebo sčasti na jeho území;
 - b) je páchatel' jeho štátnym príslušníkom.
2. Členský štát informuje Komisiu, ak sa rozhodne stanoviť ďalšiu právomoc vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4 spáchaným mimo jeho územia, ak:
- a) má páchatel' obvyklý pobyt na jeho území;
 - b) je trestný čin spáchaný v prospech právnickej osoby so sídlom na jeho území.

Článok 10

Nástroje vyšetrovania

Každý členský štát zabezpečí, aby osoby, útvary alebo orgány zodpovedné za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4 mali k dispozícii účinné nástroje vyšetrovania, ako sú napríklad nástroje používané v boji proti organizovanej trestnej činnosti alebo iným závažným trestným činom.

Článok 11

Nahradenie niektorých ustanovení rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV

1. Touto smernicou sa nahrádza článok 1 písm. b) a článok 2 rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV vo vzťahu k členským štátom, ktoré sú viazané touto smernicou, bez toho, aby boli dotknuté povinnosti týchto členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu uvedeného rámcového rozhodnutia do vnútroštátneho práva.
2. V prípade členských štátov viazaných touto smernicou sa odkazy na rámcové rozhodnutie 2001/500/SVV považujú za odkazy na túto smernicu.

Článok 12

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do [24 mesiacov po prijatí]. Bezodkladne Komisii oznámia znenie týchto ustanovení.
Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 13

Predkladanie správ

Komisia do [24 mesiacov po uplynutí lehoty na vykonanie tejto smernice] predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou.

Článok 14

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 15

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*